# YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

16 päivänä syyskuuta 1999 *

Asiassa C-414/97,

**Euroopan yhteisöjen komissio**, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja Miguel Díaz-Llanos La Roche ja oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

**Espanjan kuningaskunta**, asiamiehenään valtionasiamies Nuria Díaz Abad, prosessiosoite Luxemburgissa Espanjan suurlähetystö, 4—6 boulevard E. Servais,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se on jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1) 2 artiklan 2 alakohdan, 14 ja 28 a artiklan sekä 28 c artiklan B kohdan säännöksistä huolimatta vapauttanut arvonlisäverosta sellaisten aseiden, ammusten ja ainoastaan sotilaskäyttöön tarkoitetun materiaalin maahantuonnin ja yhteisöhankinnat, jotka eivät ole tämän direktiivin liitteessä F olevissa 23 ja 25 kohdassa mainittuja ilma-aluksia tai sota-aluksia,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. J. G. Kapteyn sekä tuomarit G. Hirsch ja J. L. Murray (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: A. Saggio,

kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 18.3.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan (josta on tullut EY 226 artikla) nojalla kanteen, joka on toimitettu

yhteisöjen tuomioistuimeen 5.12.1997 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se on jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1; jäljempänä kuudes direktiivi) 2 artiklan 2 alakohdan, 14 ja 28 a artiklan sekä 28 c artiklan B kohdan säännöksistä huolimatta vapauttanut arvonlisäverosta sellaisten aseiden, ammusten ja ainoastaan sotilaskäyttöön tarkoitetun materiaalin maahantuonnin ja yhteisöhankinnat, jotka eivät ole tämän direktiivin liitteessä F olevissa 23 ja 25 kohdassa mainittuja ilma-aluksia tai sota-aluksia.

2 Kuudennen direktiivin mukaan arvonlisäveroa on kannettava

— verovelvollisen tässä ominaisuudessaan maan alueella suorittamasta vastikkeellisesta tavaroiden luovutuksesta ja palvelujen suorituksesta (2 artiklan 1 alakohta);

— tavaroiden maahantuonnista (2 artiklan 2 alakohta);

— tavaroiden yhteisöhankinnoista (28 a artikla, joka on lisätty yhteisen arvonlisäverojärjestelmän täydentämisestä ja direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta verotuksellisten rajojen poistamiseksi 16 päivänä joulukuuta 1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/680/ETY [EYVL L 376, s.1]).

3 Kuudennen direktiivin 14 artiklassa luetellaan maahantuontia koskevat vapautukset. Direktiivin 28 c artiklan B kohdassa, joka on lisätty direktiivillä 91/680/ETY, luetellaan tavaroiden yhteisöhankintoja koskevat vapautukset.

4 Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja perustamissopimusten mukautuksista tehdyn asiakirjan (EYVL 1985, L 302, s. 23; jäljempänä liittymisasiakirja) määräysten mukaan kuudetta direktiiviä sovelletaan Espanjassa Kanarian saaria, Ceutaa ja Melillaa lukuun ottamatta.

5 Armeijan investointien ja toimintakulujen talousarviomäärärahoja koskevan, 14.5.1987 annetun lain nro 6/87 (BOE, 19.5.1987; jäljempänä espanjalainen laki) mukaan muista jäsenvaltioista peräisin olevien tavaroiden tuonti Espanjaan, aseiden, ammuksien ja ainoastaan sotilaskäyttöön tarkoitetun materiaalin toimitukset mukaan lukien, vapautetaan arvonlisäverosta taannehtivin vaikutuksin 1.1.1986 lähtien.

6 Espanjan kuningaskunta ei espanjalaisen lain perusteella kanna arvonlisäveroa sellaisten tavaroiden tuonnista ja yhteisöhankinnoista, jotka komission mukaan ovat arvonlisäverollisia, sillä kuudennen direktiivin 14 ja 28 c artiklassa ei säädetä eikä liittymisasiakirjassa määrätä tällaisesta vapautuksesta.

7 Komissio katsoi, että tällaisen vapautuksen säätäminen oli kuudennen direktiivin 2 artiklan 2 alakohdan vastaista ja se kehotti 7.2.1990 päivätyllä virallisella huomautuksella Espanjan hallitusta esittämään huomautuksensa kahden kuukauden kuluessa.

8 Espanjan viranomaiset vastasivat 7.5.1990 päivätyllä kirjeellä. Komissio katsoi kuitenkin Espanjan viranomaisten esittämistä väitteistä huolimatta, että riidanalaisen vapautuksen sisällyttäminen Espanjan oikeusjärjestykseen oli kuudennen direktiivin säännösten vastaista.

9 Komissio totesi kuitenkin, että Espanjan kuningaskunta saattoi 1.1.1993 lähtien direktiivin 91/680/ETY nojalla vapauttaa arvonlisäverosta kuudennen direktiivin

liitteessä F olevissa 23 ja 25 kohdassa tarkoitetut sota-aluksia ja ilma-aluksia koskevat tietyt liiketoimet, ja se katsoi, että vaikka Espanjan kuningaskunta on rikkonut kuudetta direktiiviä 1.1.1993 asti sotilaskäyttöön tarkoitetun materiaalin osalta, rikkominen on tämän jälkeen lakannut kyseen ollessa tämän liitteen 23 ja 25 kohdassa mainitusta materiaalista.

10 Komissio osoitti 6.8.1996 Espanjan kuningaskunnalle perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä toteuttamaan lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa lausunnon tiedoksiannosta.

11 Espanjan kuningaskunta vastasi 16.6.1997 päivätyllä kirjeellään tähän lausuntoon toistaen kantansa asiaan.

12 Ottaen huomioon Espanjan viranomaisten tällä tavoin toimittamat tiedot komissio katsoi, että Espanjan kuningaskunta ei ollut noudattanut perusteltua lausuntoa, ja se nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

13 Komissio väittää, että kuudennen direktiivin mukaan kaikenlainen tavaroiden tuonti ja yhteisöhankinnat ovat arvonlisäverollisia. Sen mukaan seuraavissa kolmessa tilanteessa ei ole velvollisuutta maksaa arvonlisäveroa: ensinnäkin kuudennen direktiivin 14 tai 28 c artiklassa tyhjentävästi luetelluissa vapautuksia koskevissa tapauksissa, toiseksi sovellettaessa tämän direktiivin 28 artiklan 3 kohtaa, jonka mukaan vapautusta voidaan tilapäisesti soveltaa 4 kohdassa tarkoitettuna siirtymäkautena, ja lisäksi silloin, kun vapautuksesta on määrätty liittymisasiakirjassa.

14 Komissio väittää, että 14 ja 28 c artiklassa esitetään luettelo vapautuksista, jotka jäsenvaltiot ovat velvollisia myöntämään tai joita ne voivat myöntää. Komission

mukaan tässä luettelossa ei mainita mitään aseita, ammuksia tai ainoastaan sotilaskäyttöön tarkoitettua materiaalia koskevaa vapautusta, joka olisi espanjalaisessa laissa säädetyn vapautuksen kaltainen.

15 Komissio katsoo, että Espanjan kuningaskunnalle asetettiin liittymisasiakirjassa velvollisuus saattaa voimaan tarpeelliset toimenpiteet direktiivien säännösten noudattamiseksi heti liittymisestään lähtien. Se toteaa, että Espanjan kuningaskunta on säätänyt arvonlisäverosta 2.8.1985 annetulla lailla nro 30/85 (BOE, 9.8.1985), joka tuli voimaan 1.1.1986.

16 Komissio toteaa, että Espanjan kuningaskunta oli siis arvonlisäveron käyttöön ottaessaan säätänyt, että sotilaskäyttöön tarkoitetun materiaalin maahantuonti ja yhteisöhankinnat olivat arvonlisäverollisia, ja että näitä liiketoimia koskevista vapautuksista oli päätetty vasta vuotta myöhemmin, mutta taannehtivin vaikutuksin siitä ajankohdasta alkaen, jolloin Espanjassa alettiin kantaa arvonlisäveroa.

17 Espanjan kuningaskunta väittää, että Espanjan kansallinen lainsäädäntö on sopusoinnussa yhteisön oikeuden ja erityisesti EY:n perustamissopimuksen 223 artiklan 1 kohdan b alakohdan (josta on muutettuna tullut 296 artiklan 1 kohdan b alakohta) kanssa, jossa määrätään suojalausekkeesta, jonka nojalla jäsenvaltiot voivat toteuttaa toimenpiteitä, jotka ne katsovat tarpeellisiksi keskeisten turvallisuusetujensa turvaamiseksi ja jotka liittyvät aseiden, ammusten ja sotatarvikkeiden tuotantoon ja kauppaan. Se toteaa, että espanjalaisen lain, jonka voimassaoloa pidennettiin lailla nro 9/90, on käsitettävä olevan annettu tämän artiklan nojalla, koska vapautus arvonlisäverosta on tarpeellinen toimenpide yleistä strategista ohjelmaa koskevien olennaisten tavoitteiden toteut-

tamisen sekä Espanjan armeijan tehokkuuden varmistamiseksi kansallisessa puolustuksessa sekä Pohjois-Atlantin liitossa.

18 Komissio väittää aluksi, että Espanjan kuningaskunnan esittämä puolustautumisperuste on esitetty liian myöhään, koska siihen ei ole vedottu oikeudenkäyntiä edeltävän vaiheen kuluessa. Komissio huomauttaa, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan niiden väitteiden, jotka koskevat sitä, millä tavoin komissio katsoo jäsenvaltion rikkoneen yhteisön oikeutta, on oltava samanlaisia menettelyn eri vaiheissa ja että komissio voi lisäksi ainoastaan esittää tiettyjä täsmennyksiä väitteidensä tueksi. Komission mukaan tätä vaatimusta on soveltuvin osin sovellettava tähän asiaan.

19 Tältä osin riittää kun korostetaan, että tällainen vaatimus on puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevan yleisen periaatteen vastainen. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan oikeudenkäyntiä edeltävän vaiheen sääntöjenmukaisuus on perustamissopimuksessa tarkoitettu olennainen tae sekä kysymyksessä olevan jäsenvaltion oikeuksien suojelemiseksi että myös sen takaamiseksi, että mahdollisessa oikeudenkäynnissä käsiteltävä asia on selkeästi määritelty (ks. asia C-266/94, komissio v. Espanja, määräys 11.7.1995, Kok. 1995, s. I-1975, 17 kohta). Jäsenvaltiolla on siten sen jälkeen, kun oikeudenkäynnin kohde on määritelty, puolustautuakseen oikeus vedota kaikkiin sen käytettävänä oleviin perusteisiin. Kun kanne on nostettu perustamissopimuksen 169 artiklan perusteella, kyseinen jäsenvaltio ei myöskään minkään menettelysäännön nojalla ole velvollinen esittämään oikeudenkäyntiä edeltävän vaiheen aikana kaikkia väitteitään puolustautuakseen.

20 Komissio katsoo, että koska toimenpide, jonka Espanjan kuningaskunta väittää toteuttaneensa perustamissopimuksen 223 artiklan 1 kohdan b alakohdan suojalausekkeen nojalla sillä perusteella, että toimenpide oli tarpeellinen, on poikkeus arvonlisäverovelvollisuuteen, sitä on tulkittava suppeasti. Komissio päättelee tästä, että Espanjan kuningaskunnan tehtävänä oli osoittaa, missä määrin arvonlisäverovelvollisuus saattoi vaikuttaa Espanjan keskeisiin kansallisiin turvallisuusetuihin. Komissio viittaa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, jonka mukaan jäsenvaltio ei voi sisäisen oikeusjärjestyksensä

oikeussääntöihin, toimintatapoihin tai tilaan vetoamalla perustella sitä, ettei se ole noudattanut direktiivissä säädettyjä velvoitteita ja määräaikoja.

21 Tältä osin on korostettava, kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut asiassa 222/84, Johnston, 15.5.1986 antamassaan tuomiossa (Kok. 1986, s. 1651, 26 kohta), että perustamissopimuksessa säädetään sellaisissa tilanteissa, joissa yleinen turvallisuus voi vaarantua, sovellettavista poikkeuksista ainoastaan EY:n perustamissopimuksen 36, 48, 56 ja 223 artiklassa (joista on muutettuina tullut EY 30, EY 39, EY 46 ja EY 296 artikla) ja 224 artiklassa (josta on tullut EY 297 artikla), jotka koskevat tarkasti rajattuja poikkeustilanteita. Artiklojen rajoitetun luonteen vuoksi niitä ei voida tulkita laajasti.

22 Jäsenvaltion, joka aikoo vedota näihin poikkeuksiin, on siten esitettävä näyttö siitä, että näillä vapautuksilla ei ylitetä edellä mainittuja tilanteita koskevia rajoja. Käsiteltävänä olevassa asiassa on todettava, että Espanjan kuningaskunta ei ole osoittanut, että espanjalaisessa laissa säädetyt vapautukset olisivat tarpeellisia sen keskeisten turvallisuusetujen turvaamiseksi. Tämän lain perusteluista käy nimittäin selvästi ilmi, että sen pääasiallisena tarkoituksena on niiden varojen määritteleminen ja jakaminen, joiden avulla Espanjan armeijaa voidaan vahvistaa ja modernisoida, sillä laki on yleisen strategisen ohjelman taloudellinen ja rahoituksellinen perusta. Tämän johdosta vapautukset arvonlisäverosta eivät ole tarpeellisia Espanjan kuningaskunnan keskeisten turvallisuusetujen turvaamista koskevan tavoitteen saavuttamiseksi.

23 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 12 kohdassa todennut, asetuonnin ja -hankintojen arvonlisäverollisuus ei vaaranna tällaista tavoitetta, koska kyseessä olevista liiketoimista suoritettavasta arvonlisäverosta saatavat tulot

tulevat takaisin valtion kassaan lukuun ottamatta vähäistä prosenttiosuutta, joka menee yhteisön kassaan sen omina varoina.

24 Tämän vuoksi on todettava, että Espanjan hallitus ei ole osoittanut, että espanjalaisessa laissa säädetty aseiden, ammusten ja ainoastaan sotilaskäyttöön tarkoitetun materiaalin maahantuonnin ja hankintojen arvonlisäverosta vapauttamisen poistaminen olisi toimenpide, joka saattaisi vaarantaa Espanjan kuningaskunnan keskeisten turvallisuusetujen turvaamisen siten, että nämä vapautukset olisivat perusteltuja perustamissopimuksen 223 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla.

25 Perustellakseen espanjalaisessa laissa säädettyjä vapautuksia Espanjan kuningaskunta viittaa vielä kuudennen direktiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohtaan, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat siirtymäkauden aikana jatkaa liitteessä F lueteltujen liiketoimien vapauttamista, mukaan luettuna 23 kohdassa mainitut "valtion laitosten käytössä olevien ilma-alusten luovutus, muuntaminen, korjaus, kunnossapito, rahtaus ja vuokraus, mukaan lukien niihin kuuluva tai niissä käytetty varustus," sekä 25 kohdassa mainitut "sota-alusten luovutus, muuntaminen, korjaus, kunnossapito, rahtaus ja vuokraus."

26 Espanjan kuningaskunnan mukaan kuudennen direktiivin 28 artiklan 3 kohdassa ei säädetä siirtymäkautta koskevasta järjestelmästä, jota sovellettaisiin sellaisiin jäsenvaltioihin, jotka ovat liittyneet yhteisöön 31.12.1977 jälkeen. Se katsoo kuitenkin, että olisi kohtuutonta kohdella yhteisöön liittyviä uusia jäsenvaltioita epäedullisemmin kuin niitä, jotka olivat jo yhteisön jäseniä tuona ajankohtana, joten myös uudet jäsenvaltiot voivat käyttää kuudennen direktiivin

28 artiklan mukaisia oikeuksia siitä päivästä alkaen, kun ne liittyivät yhteisöihin, vaikka tästä ei nimenomaisesti ole määrätty liittymisasiakirjassa.

27 Espanjan kuningaskunta toteaa, että armeijan investointien ja toimintakulujen talousarviomäärärahoja koskevan 7.7.1982 annetun lain nro 44/82 (BOE, 21.7.1982) 9 §:ssä vapautetaan sisäisiä veronluonteisia maksuja koskevasta tasoitusverosta kaikenlaisen sellaisen materiaalin tuonti, joka on tarpeellista Espanjan armeijan investointisuunnitelmaa varten. Se korostaa, että tämä vero lakkasi arvonlisäveron käyttöön ottamisen yhteydessä ja arvonlisävero korvasi sen Espanjan kuningaskunnan liityttyä yhteisöihin. Siten Espanjan kuningaskunta katsoo, että riidanalainen vapautus oli olemassa sen liittymisen ajankohtana ja että se voitiin säilyttää kuudennen direktiivin 28 artiklan perusteella.

28 Komissio sitä vastoin katsoo, että sisäisiä veronluonteisia maksuja koskeva tasoitusvero lakkautettiin, kun arvonlisävero otettiin käyttöön lailla nro 30/85, joka tuli voimaan 1.1.1986 eli ajankohtana, jolloin Espanjan kuningaskunta liittyi Euroopan yhteisöihin. Komissio päättelee tästä, että Espanjan kuningaskunta oli arvonlisäveron käyttöön ottamisen ajankohtana säätänyt sotilaskäyttöön tarkoitetun materiaalin maahantuonnin ja yhteisöhankinnat arvonlisäverollisiksi. Komissio väittää, että Espanjan kuningaskunta päätti näiden liiketoimien vapautuksesta myöhemmin espanjalaisella lailla (joka tuli taannehtivin vaikutuksin voimaan 1.1.1986).

29 Tältä osin on riittävää todeta, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan (ks. asia C-35/90, komissio v. Espanja, tuomio 17.10.1991, Kok. 1991, s. I-5073, 7 kohta) on niin, että koska Espanjan kuningaskunta on säätänyt muista jäsenvaltioista peräisin olevien aseiden, ammuksien ja ainoastaan sotilaskäyttöön tarkoitetun materiaalin toimitukset yleiseen arvonlisäverojärjestelmään kuuluviksi lailla nro 30/85, joka tuli voimaan 1.1.1986, se ei tämän jälkeen

voinut vedota oikeuteen jatkaa tällaisten liiketoimien vapauttamista kuudennen direktiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan perusteella.

30 On vielä korostettava, että Espanjan lainsäädännössä säädetyn kaltainen taannehtiva vapautus on yhteisön säännöksen tarkoituksen vastainen. Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että uusien vapautusten käyttöön ottaminen on jo kuudennen direktiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan sanamuodonkin vastaista (ks. asia 73/85, Kerrutt, tuomio 8.7.1986, Kok. 1986, s. 2219, 17 kohta ja asia C-74/91, komissio v. Saksa, tuomio 27.10.1992, Kok. 1992, s. I-5437, 15 kohta).

31 Direktiivillä 91/680/ETY lisätyn 28 artiklan 3 a kohdan, jossa Espanjan kuningaskunnan sallitaan vapauttaa arvonlisäverosta liitteessä F olevissa 23 ja 25 kohdassa tarkoitetut liiketoimet, soveltamisalan osalta on todettava, että tällaista vapautusta on poikkeuksena tulkittava suppeasti (ks. em. asia komissio v. Espanja, tuomion 9 kohta) ja se poistaa vain osittain Espanjan kuningaskunnan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen. Yhtäältä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen kesti kokonaisuudessaan 1.1.1993 asti, jolloin direktiivi 91/680/ETY tuli voimaan, ja toisaalta direktiivillä 91/680/ETY käyttöön otettu poikkeus koskee ainoastaan ilma- ja sota-aluksia.

32 Näin ollen on todettava, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut kuudennen direktiivin, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 91/680/ETY, mukaisia velvoitteitaan, koska se on direktiivin 2 artiklan 2 alakohdan, 14 ja 28 a artiklan sekä 28 c artiklan B kohdan säännöksistä huolimatta vapauttanut arvonlisäverosta sellaisten aseiden, ammusten ja ainoastaan sotilaskäyttöön tarkoitetun materiaalin maahantuonnin ja yhteisöhankinnat, jotka eivät ole tämän direktiivin liitteessä F olevissa 23 ja 25 kohdassa mainittuja ilma-aluksia tai sota-aluksia.

## Oikeudenkäyntikulut

33 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Espanjan kuningaskunta on hävinnyt asian ja koska komissio on vaatinut sen velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna yhteisen arvonlisäverojärjestelmän täydentämisestä ja direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta verotuksellisten rajojen poistamiseksi 16 päivänä joulukuuta 1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/680/ETY, mukaisia velvoitteitaan, koska se on tämän direktiivin 2 artiklan 2 alakohdan, 14 ja 28 a artiklan sekä 28 c artiklan B kohdan säännöksistä huolimatta vapauttanut arvonlisäverosta sellaisten aseiden, ammusten ja ainoastaan sotilaskäyttöön tarkoitetun materiaalin maahantuonnin ja yhteisöhankinnat, jotka eivät ole tämän direktiivin liitteessä F olevissa 23 ja 25 kohdassa mainittuja ilma-aluksia tai sota-aluksia.**

2) **Espanjan kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Kapteyn Hirsch Murray

Julistettiin Luxemburgissa 16 päivänä syyskuuta 1999.

R. Grass

kirjaaja

P. J. G. Kapteyn

kuudennen jaoston puheenjohtaja